

Н.І. ТКАЧЕНКО, провідний лікар-серолог РДЛВМ Котовського району Одеської обл.

СЕРОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЛЕПТОСПІРОЗУ ТВАРИН У ГОСПОДАРСТВАХ КОТОВСЬКОГО РАЙОНУ

Лептоспіроз дуже поширений у різних кліматично-географічних зонах. Останнім часом епізоотологічні, клінічні, етіологічні характеристики лептоспірозу суттєво відрізняються від тих, які визначали інфекцію ще не так давно. У першу чергу це пов'язано з появою безсимптомних, хронічних або атипичних форм захворювання серед тварин різних видів, що підтверджує важливу роль серологічного контролю у діагностиці цієї небезпечної хвороби.

Лептоспіроз (лат. *Leptospirosis*), інфекційна жовтяниця – інфекційне природно-вогнищеве захворювання тварин і людини, яке проявляється гарячкою, жовтяницею, атонією кишечника, гемоглобінурією, анемією, некрозами слизових оболонок і шкіри, абортми в останні місяці вагітності, народженням нежиттєздатного приплоду, безплідністю, збудником якої є бактерія (*Leptospira*) з родини спірохет (*Spirochaetaceae*).

Значне зростання захворюваності на лептоспіроз не лише серед тварин різних видів, а й серед людей потребує розроблення комплексних науково обґрунтованих планів загальнопрофілактичних, діагностичних, протиепізоотичних і протиепідемічних заходів.

Економічні збитки від лептоспірозу в сільському господарстві пов'язані зі зменшенням надоїв, загибеллю приплоду при абортах, падежем нежиттєздатного молодняка в перші дні його життя та масовими перегулами свиноматок і корів. Лептоспіроз гальмує розвиток тваринництва, що позначається на відтворенні поголів'я, призводить до дезорганізації господарської діяльності у племінній справі.

Мета наших досліджень – аналіз результатів серологічного контролю сироваток крові тварин. У Котовській районній державній лабораторії проводяться дослідження сироваток крові тварин у реакції мікроаглютинації (РМА) із вісьмома штамми лептоспір (*L. pomona*, *L. tarassovi*, *L. canicola*, *L. hebdomadis*, *L. icterohaemorrhagiae*, *L. grippityphosa*, *L. bratislava*, *L. kabura*).

Необхідність планового серологічно-

го контролю за захворюванням тварин на лептоспіроз пов'язана не тільки з підзрою на цю зооантропонозну інфекцію, а й із метою визначення спектра циркулюючих епізоотичних штамів і питомої ваги окремих патогенних лептоспір.

Специфічна профілактика цієї хвороби виконується відповідно до переліку сероварів лептоспір, які вражають тварин, діагностичними дослідженнями, зокрема великої рогатої худоби та свиней. У кожному господарстві охоплювали 10–20% поголів'я. Плановими дослідженнями передбачалося проаналізувати фактичний епізоотичний стан у господарствах і встановити спектр збудників лептоспірозу тварин, що може бути використано для впровадження методів специфічної профілактики та в цілому дасть змогу розробити конкретні заходи щодо профілактики й ліквідації цієї хвороби, активної імуні-

зації тварин, більш обґрунтовано застосовувати специфічні препарати.

Кількість досліджень на лептоспіроз за видами тварин у господарствах району наведено в табл. 1–2.

Для проведення досліджень на лептоспіроз у районі складаються графіки надходження крові з господарств, згідно з якими матеріал доставляється переважно впродовж тижня. Також враховується вид тварин з метою більш ефективного використання культури лептоспір.

За останні п'ять років збудників лептоспірозу під час досліджень серед великої рогатої худоби, свиней та коней по району виявлено не було. А при моніторинговому дослідженні крові диких кабанів, забитих із діагностичною метою, було виявлено антитіла до *L. pomona* та *L. bratislava*.

У зв'язку з тим, що в дикій фауні нашого району циркулюють збудники лептоспірозу, що становить загрозу для здоров'я людей і громадської худоби, для контролю за вірогідністю появи збудника лептоспірозу заплановано подальші серологічні моніторингові дослідження крові тварин на це захворювання. ○

Таблиця 1 – Кількість досліджень за видами тварин у господарствах за 2008–2012 рр.

Рік	ВРХ		Свині		Коні	
	всього поголів'я	% досліджених	всього поголів'я	% досліджених	всього поголів'я	% досліджених
2008	2090	29	2017	26	–	–
2009	1216	63	1000	37	–	–
2010	470	22	200	5,9	–	–
2011	463	28	211	7,6	5	0,7
2012	200	16	200	14	5	0,8

Таблиця 2 – Кількість досліджених тварин у господарствах за 2008–2012 рр.

Назва господарства	ВРХ					Свині					Коні	
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2011	2012
Куяльник	110	220	64	100	50	48	60	18	20	22	–	–
Косівське	75	150	46	110	40	90	220	20	30	50	–	–
Дружби народів	132	280	108	103	50	200	220	40	60	60	–	–
Обруч	–	–	–	–	–	10	40	16	6	3	–	–
Новоселівське	120	250	92	100	50	50	160	36	50	50	–	–
Котовське ПТУ	5	10	20	10	–	5	10	6	6	8	–	–
ПП Сухіна	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5	5